

Múlt, jelen és jövő - az egyházak perspektívái hatályos és jogtörténeti sarkalatos törvényeink szerint

Absztrakt

Előadó:

Tamási Anna Éva

PhD hallgató

SZTE - ÁJTK

Európai Jogtörténeti Tanszék

Konzulens:

Dr. Balogh Elemér

egyetemi tanár

SZTE - ÁJTK

Európai Jogtörténeti Tanszék

„A vallást tekintve, két súlyos csapás sújthatja a polgári társaságot: egyik a fanatizmus, a másik a vallástalanság.”

(Deák Ferenc)

Dolgozatom fókuszába az egyik legfrissebben elfogadott sarkalatos törvényünket, a heves vitákat kiváltott a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvényt, és annak jogtörténeti előzményeit (különösen a vallás szabad gyakorlásáról szóló 1895. évi XLIII. törvénycikket) helyeztem. Nem véletlen, hogy e témakört olyan súlyúnak minősítette a jogalkotó, hogy az „egyszerű” törvények közül kiemelve, mintegy fontosságát hangsúlyozva sarkalatosnak nyilvánította, ugyanis az emberek, a társadalom életében mindig is központi szerepet töltött be a vallás, a korábbi időben a társadalmi erkölcsök alapját jelentette, de még a mai szekularizált társadalmunkban sem mehetünk el szó nélkül a vallás ereje mellett. Jogtörténelmünkben a vallás témakörében született törvények kivétel nélkül sarkalatosnak minősültek, így a jogalkotó e döntésével, miszerint a nevezett törvényt sarkalatosnak minősítette, történeti alkotmányunk szelleméhez visszanyúlva cselekedett.

Felmerül a kérdés, hogy a konkrét szabályozást, a törvény egyes szakaszait tekintve is fedezhetünk-e fel rokonságot, szellemi továbbélést a korábbi egyház- és vallásügyi törvényeink, és a hatályos törvény között.

Külön érdekes vizsgálódási kör, hogy a jogszabály egyik kulcskérdése és legtöbbet vitatott pontja, az egyházként történő elismerés feltételeinek szabályozása (2011. évi CCVI. tv. 14–18. §) milyen fejlődési szakaszokon ment végig, hogyan vélekedett erről a 19. század embere az 1895. évi XLIII. tc. elfogadása idején, amikor még az állam és az egyház elválasztásának eszméje nem jutott teljesen uralomra, milyen dimenziókban vizsgálták akkor ezt a kérdést, vannak-e rokon vonások ilyen tekintetben a hatályos törvényünk és az említett törvény között.

Azért nem szabad ezen kérdések mellett elmenni szó nélkül, mert a jogtörténeti előzmények megvizsgálása elengedhetetlen a hatályos jogszabályok vizsgálatakor, ugyanis a gyökerek megismerése által válik igazán érthetővé, hogy egy jogintézmény miért és miért abban a formában van jelen jogrendszerünkben.